

“...gratis mensskydd skulle också vara en bra sak!”

En ministudie om högskolestuderande i Finland tror att prissänkning av menstruationsskydd påverkar kampen mot ett jämlikare samhälle.

Alexandra Lindholm och Ida Wasström

Utvecklingsarbete för (YH)-examen inom social- och hälsovård

Utbildning: Barnmorska (YH)

Vasa 2020

UTVECKLINGSBETET

Författare: Alexandra Lindholm och Ida Wasström

Utbildning och ort: Barnmorska, Vasa

Handledare: Eva Matintupa

Titel: "...gratis mensskydd skulle också vara en bra sak!" - En ministudie om högskolestuderande i Finland tror att prissänkning av menstruationsskydd påverkar kampen mot ett jämlikare samhälle.

Datum 9.4.2020

Sidantal 27

Bilagor 2

Abstrakt

Arbetet behandlar jämställdhet och skatter på menstruationsskydd. Syftet med utvecklingsarbetet är att med hjälp av en kvantitativ enkätstudie beskriva om studerande tror att en prissänkning på menstruationsskydd skulle påverka kampen mot ett jämställt samhälle och jämföra om åsikterna skiljer sig mellan könen. För att få svar på frågeställningarna har ett webbaserat frågeformulär delats på Facebook. Som teoretisk referensram för arbetet har Nola J. Penders teori om samhällsinterventioner använts.

Resultatet visar att 6,4 % av studerandena tycker att mervärdesskattsatsen borde ligga under den nuvarande allmänna skattesatsen (24 %). Merparten 73,9 % av studerande tror att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka samhället positivt och 72,1 % tycker att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle förbättra jämställdheten för könen. Hela 93,7 % tycker att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera.

Utgående från resultatet finns det ett behov för regeringen att ta upp frågan om skattesänkning på menstruationsskydd igen. Genom detta arbete har högskolestuderande i Finland fått en chans att föra fram sina uppfattningar om skatter på menstruationsskydd. Resultatet från detta arbete kan användas som stöd och bevis för de som jobbar och debatterar för en skattesänkning på menstruationsskydd.

Språk: svenska

Nyckelord: jämställdhet, menstruation, skatter

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Alexandra Lindholm och Ida Wasström

Koulutus ja paikkakunta: Kätilö, Vaasa

Ohjaaja: Eva Matintupa

Nimike: "...ilmaiset kuukautissuojaimet olisivat myös hyvä asia!" Suomessa tehty pienoistutkimus kertoo, siitä mikäli korkeakoululaiset uskovat kuukautissuojien hinnan alentaminen vaikuttaa tasa-arvoisemman yhteiskunnan torjuntaan.

Päivämäärä 9.4.2020

Sivumäärä 27

Liitteet 2

Tiivistelmä

Opinnäytetyö käsittelee tasa-arvoisuutta ja veroja koskien terveyssiteitä. Kehitystyön tarkoituksena on kvalitatiivisen kyselyn avulla kuvailla opiskelijoiden mielipiteet siitä että olisiko terveyssiteiden hinnan alentamisella vaikutusta yhteiskunnan tasa-arvon edistämiseen sekä verrata onko sukupuolten välillä mielipide-eroja. Saadaksemme vastauksia kysymyksiimme jaoimme internetkyselyn Facebookissa. Teoreettisena taustana opinnäytetyöhön on käytetty Nola J. Pendersin teoriaa yhteiskunnan interventiosta.

Lopputulos osoittaa että 6,4% opiskelijoista on sitä mieltä että arvonlisäveron pitäisi olla alle nykyisen veroprosentin (24%). Valtaosa 73,9% opiskelijoista uskoo alhaisemman veroprosentin terveyssiteille vaikuttavan positiivisesti yhteiskuntaan ja 72,1% ovat sitä mieltä että alhaisempi veroprosentti terveyssiteille kohentaisi tasa-arvoisuutta sukupuolten välillä. Kaikki 93,7% ovat sitä mieltä että terveyssiteiden verot on asia mistä hallituksen pitäisi keskustella.

Lopputuloksen perusteella hallituksella olisi aihetta nostaa terveyssiteiden verokysymykset uudelleen puheeksi. Tämän opinnäytetyön kautta korkeakouluopiskelijat Suomessa ovat saaneet tilaisuudentuoda esille omia käsityksiään terveyssiteiden veroasioista. Työntulos voidaan käyttää tukena ja todisteena heille jotka työstävä ja väittelevät terveyssiteiden verojen alentamisen puolesta.

Kieli: routsii

Avainsanat: taso-arvoisuus, kuukautiset, vero

DEVELOPMENT WORK

Author: Alexandra Lindholm och Ida Wasström

Degree Programme and place : Midwife, Vaasa

Supervisor: Eva Matintupa

Title: "...free menstrual protection would also be a good thing!" -A mini-study if college students in Finland believes that the price reduction of menstrual protection affects the fight against a more equal society.

Date 9.4.2020

Number of pages 27

Appendices

Abstract

The work addresses equality and taxes on menstrual protection. The purpose of the development work is to describe, by means of a quantitative survey study, whether students believe that a price reduction on menstrual protection would affect the fight against an equal society and compare if the views differ between the sexes. To get answers to the questions, a web-based questionnaire has been shared on Facebook. As the theoretical frame of reference for the work, Nola J. Pender's theory of social interventions has been used.

The result shows that 6.4% of the students think that the tax rate should be below the current general tax rate (24%). 73.9% of students believe that a lower tax rate on menstrual protection would have a positive impact on society and 72.1% think that a lower tax rate on menstrual protection would improve gender equality. As many as 93,7% think that the taxes on menstrual protection are something the government should discuss.

Based on the result, there is a need for the government to raise the issue of tax cuts on menstrual protection again. Through this work, college students in Finland have been given a chance to express their views on taxes on menstrual protection. The result of this study can be used as support and evidence for those who work and debate for a tax cut on menstrual protection.

Language: swedish

Key words: equality, menstruation, taxes

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte och frågeställningar	3
3	Bakgrund.....	4
3.1	Menstruationsskydd	4
3.1.1	Binda	5
3.1.2	Tampong.....	5
3.1.3	Menskopp.....	5
3.2	Jämställdheten i Finland	6
3.3	Arbetet mot en prissänkning på menstruationsskydd	7
4	Teori.....	8
5	Metod.....	8
5.1	Kvantitativ metod	8
5.2	Enkät som datainsamlingsmetod	9
5.3	Urval.....	9
5.4	Etiska övervägande.....	10
6	Resultatredovisning	10
7	Diskussion	20
8	Kritisk granskning	24
8.1	Reliabilitet	25
8.2	Validitet	25
9	Slutledning	26
	Källförteckning.....	27
	Bilagor.....	30

1 Inledning

Detta utvecklingsarbete kommer att basera sig på examensarbetet: *“Gratis preventivmedel i Korsholms kommun - En kvantitativ enkätstudie om niondeklassisters kunskap och åsikter om gratis preventivmedel”* (Cederborg & Lindholm, 2019) och kombineras med examensarbetet *“Fy vad hemskt, men gud hur ska det gå och nej då blöder man, åh nej.” - En kvalitativ studie om kvinnors upplevelse av sin menstruation i Finland under en tidsperiod på 50 år* (Wasström, 2020). Cederborg har gett tillåtelse för användning av arbetet (bilaga 2, samtycke).

I det förstnämnda arbetets insamlade enkäter finns det en kommentar som lyder: *“jätte bra initiativ! behövs ingen debatt :) gratis mensskydd skulle också vara en bra sak!”* Kommentaren väckte intresset att gräva djupare in i ämnet. Därför valde vi att forma utvecklingsarbetet med utgångspunkt från den nämnda kommentaren och hur åtgärder i samhället, så kallade samhällsinterventioner kan främja hälsan (Pender, Murdaugh & Parsons, 2011).

Kunskapen vi har använt oss av från det andra arbetet är hur menstruationen som en biologisk process påverkar kvinnor i deras livsresa. I många kulturer anses det vara negativt, smutsigt och skamfullt att menstruera (WASH united, 2019). Det är en universell skam och tystnaden förväntas följas som en global regel. En kvinnas kropp hyllas när den har fött ett barn, men processen som gör barnafödandet möjligt förväntas gömmas undan. (Dahlqvist, 2016).

Tack vare sociala medier, aktivister, frivilliga organisationer har en global menstruationsrörelse möjliggjorts. Denna rörelse har lyft fram information om den tabu och skam som tidigare legat över de månatliga blödningarna. Ändå är menstruationen globalt sett en stor utmaning. I en viss mån har rörelsen även nått högre politiska nivåer, ända upp till makthavare på FN-nivå. Efter århundraden av skam, förtryck och förbjudande har vi mycket arbete att ta igen (Sommer, Hirsch, Nathanson & Parker, 2015; Dahlqvist 2016; Brochmann & Mattsson 2017).

Det pågår en rådande samhällsdebatt i Finland angående om det borde ske en sänkning av mervärdesskatten på menstruationsskydd. Politiker har olika åsikter och från flera olika kommentarsfält och tidningsartiklar på nätet framkommer flera för- och motargument gällande frågan att sänka skatten på menstruationsskydd. Den nuvarande skatten för menstruationsskydd ligger på 24 procent, vilket är den högsta mervärdesskattesatsen i Finland. (Mervärdesskattelag 30.12.1993/1501; Vero, 2018)

Eftersom arbetet behandlar åtgärder i samhället för att främja folkhälsan har Penders Health Promotion Model, 2011 samhällsinterventioner används som teoretisk referensram för arbetet. Att sänka skatterna och priserna på menstruationsskydd är exempel på samhällsintervention som kan användas för att nå målen med ett jämställt samhälle. (Pender, Murdaugh & Parsons, 2011).

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med utvecklingsarbetet är med hjälp av en kvantitativ enkätstudie beskriva om studerande tror att en prissänkning på menstruationsskydd skulle påverka kampen mot ett jämställt samhälle och jämföra om åsikterna skiljer sig mellan könen. Studien görs för att påverka samhällsdebatten och till att beakta studerandes åsikter och genom det främja ett mera jämställt samhälle.

För att uppnå syftet har följande frågeställningar använts:

- ∄ Vilken uppfattning har studerande om skatterna på menstruationsskydd?
- ∄ Påverkar skatterna på menstruationsskydd jämställdheten i samhället enligt studerande?

3 Bakgrund

I arbetets bakgrund kommer tre olika ämnen att tas upp på ett mera djupgående plan. Dessa ämnen anses ha en stor betydande faktor för att få en större förståelse för utvecklingsarbetets syfte. Först beskrivs tillgången och utbudet av menstruationsskydd. Därefter fortsätter en förklaring hur jämställdheten ser ut i Finland. Avslutningsvis förklaras det hur arbetet mot att få en prissänkning på menstruationsskydd ser ut.

3.1 Menstruationsskydd

I det nordiska samhället är tillgången till menstruationsskydd en självklarhet. En självklarhet för att menstruationen inte ska vara en begränsande faktor i det vardagliga livet. (Malmberg, 1991). Utbudet av olika menstruationsskydd är stort. Det finns möjlighet att använda bindor, tamponger eller menskoppar som skydd under menstruationen. Tidigare var kvinnor tvungna att virka eller sticka bomullsbindor som sedan kokades och hängdes på tork mellan varje användning. (Brochmann & Mattsson 2017). En stor bidragande faktor gällande tillgången till menstruationsskydd var en kvinnas materiella och ekonomiska situation. För en stor andel kvinnor var blodfläckade kläder en realitet som inte gick att undvika, på grund av den bristande tillgången till kläder. Dokumentation visar att menstruationen var något som skulle döljas och gömmas undan, vilket blev en omöjlighet till följd av brist på något slags skydd. (Malmberg, 1991).

På grund av bristande dokumentation är det svårt att ge en exakt tidpunkt för när menstruationsskydd blev vanligt. Däremot finns det dokumentation från tidigt 1900-tal över reklam för menstruationsskydd i tidningar vilket riktade sig till kvinnor. I dessa reklamer betraktades ofta menstruationen som ett sår som måste förbindas med hjälp av ett skydd. Ända fram till 1940-talet behandlades menstruationsskydd som sårförband som enbart kunde inhandlas ifrån återförsäljare ut av sjukvårdsartiklar. (Rydstedt, 2017). I de kommande styckena kommer binda, tampong och menskopp att beskrivas utförligare.

3.1.1 Binda

Det finns dokumentation att kvinnor har använt sig av någon form av bindor sedan civilisationens början. En modern binda däremot fästs i underkläderna med hjälp av en självhäftande baksida. Därefter observerar bindan mensvätskan i samma takt som den kommer ut från slidan. Det finns många olika storlekar och variationer på bindor. Vilket betyder att det passar många olika typer av kvinnor. En positiv sak med bindor i jämförelse med andra menstruationsskydd (tampong) är att risken för bakterietillväxt i slidan minskar avsevärt. Därför är bindan att rekommenderas i situationer när det är lättare för bakterier att ta sig in i livmodern på grund av en större öppenhet. Exempel på sådana situationer är efter en förlossning, efter en abort eller efter en isättning utav en spiral. (Brochmann & Mattsson, 2017).

3.1.2 Tampong

En tampong beskrivs i litteraturen som "en liten patronformad sak", som är tillverkad av absorberande material. Under menstruation förs tampongen in i slidan och den suger upp blodet som absorberas upp. En fördel att ha menstruationsskyddet inuti slidan är att det kan underlätta vissa aktiviteter så som att simma och träna. Tamponger finns idag i olika storlekar och med eller utan applikator. Val av storlek väljs utifrån hur mycket man blöder under sin menstruation. Tampongen inuti slidan skall bytas med tre till åtta timmars mellanrum. Vid användning av tampong är det viktigt med hygien för att förhindra bakterietillväxt inuti slidan. (Brochmann & Mattsson 2017).

3.1.3 Menskopp

Menskopp är till skillnad från de två tidigare nämnda menstruationsskydden ett skydd som inte absorberar blodet. Istället samlas blodet upp i en mjuk silikonbägare som vikts och förs in i slidan. Blodet samlas upp eftersom silikonbägaren vecklar ut sig och blir placerad med öppningen mot livmoderhalsen. Menskoppen är inte en engångsprodukt vilket leder till att det är extra viktigt med hygien. Det är viktigt att tömma och skölja koppen med högst 12 timmars mellanrum. Efter en menstruationsperiod bör koppen kokas för att döda alla eventuella bakterier. Det finns många fördelar med en menskopp. För det första kan den

användas under en längre tid i jämförelse med en tampong. För det andra underlättar den aktiviteter så som att träna och simma avsevärt, eftersom den sitter väl på plats inuti slidan. Samma menskopp kan användas upp i tio år, vilket gör den till det mest miljövänliga och billigaste alternativet sett över tid. Menskoppens kan ersätta tusentals bindor och tamponger som annars blivit sopmaterial. (Brochmann & Mattsson 2017).

3.2 Jämställdheten i Finland

THL, institutet för hälsa och välfärds definition av ordet jämställdhet lyder som följande: ”*Jämställdhet, dvs. jämlikhet mellan könen, betyder lika rättigheter och möjligheter för alla kön samt att makt och resurser fördelas jämlikt*”. Det beskrivs vidare att det oftast görs en skillnad mellan reell (verklig) jämställdhet och formell jämställdhet. Verklig jämställdhet behandlar hur konkreta situationer leder till ett jämställt utfall. Medan formell jämställdhet inkluderar lika rättigheter, lika bemötande och icke diskriminering. Till den finländska staten och till kommunernas uppgift hör främjandet av jämställdhet. Finlands regering har under de senaste decennierna lovat att främja jämställdheten i alla sina beslut. Genom en dubbel strategi som innehåller speciellt utformade åtgärder för att eliminera hinder för jämställdheten och att integreringen av könsperspektivet skall finnas i alla beslut. (Institutet för hälsa och välfärd, 2018).

Enligt den finska grundlagen får ingen särbehandlas på grund av kön utan godtagbart skäl. Det finns även en bestämmelse i grundlagen som menar att jämställdhet mellan könen skall främjas i samhällsverksamheter och i arbetslivet. Jämställdhetslagen existerar för att förebygga diskriminering som grundar sig på grund av kön och för att främja jämställdheten mellan män och kvinnor, samt att förbättra kvinnans ställning i samhället, med fokusområde på arbetslivet. Lagen vill också förebygga diskriminering på grund av könsuttryck eller könsidentitet. Vid arbetsplatser och läroanstalter är det viktigaste verktyget för att främja jämställdhet jämställdhetsplaner. Det är förbjudet i alla slags former att diskriminera på grund av kön. En människa kan försättas i olika ställningar på grund av kön, könsidentitet, könsuttryck, graviditet, förlossning, föräldraskap eller familjeansvar. Med det menas diskriminering på grund av kön. (Statsrådet och ministerierna, u.å.).

3.3 Arbetet mot en prissänkning på menstruationsskydd

Politikern Hanna Sarkkinen (Vänsterförbundet) lämnade 2017 in en motion till riksdagen för skattesänkning för mens- och inkontinensskydd från 24 till 10 procent. I motionen finns motiveringar som att skydden är nödvändiga produkter. Nödvändiga produkter som är jämförbara med apotekens hälsoprodukter som säljs med en lägre mervärdesskatt på 10 procent. EU:s direktiv om mervärdesskatt gör det möjligt att sänka skatten på skydden till en lägre skattesats. Det finns redan länder i Europa som sänkt skatten på menstruationsskydd och utanför Europa har en del länder helt slopat skatten på dessa produkter. Att ändra skatten på skydden till en lägre skattesats skulle förbättra jämställdheten för könen. När priset på menstruationsskydd sänks minskar även kostnaderna för flickor och kvinnor. Med andra ord underlättas deras ekonomiska ställning. Menstruationsskydd kan kosta upp till tusentals euro under en kvinnas liv. Trots skattesänkning skulle kostnaderna för skydden fortfarande vara höga men ändå lägre för kvinnor. Skatteförlusterna beräknas inte bli avsevärt stora för regeringen. (Eduskunta, 2017).

Svenska kvinnoförbundet, Svensk Ungdom och Marthaförbundet är exempel på förbund som i Finland stöder frågan om att sänka skatten på menstruationsskydd. Alla dessa förbund lyfter upp liknande argument som Sarkkinens motion. Där vikten av jämställdhet, både för Finlands del men även globalt sett betonas. (Svensk Ungdom, 2016 & Marthaförbundet, 2016; Svenska kvinnoförbundet, 2019).

I juli 2019 tog riksdagsledamoten Saara Hyrkkö (Gröna) upp frågan om skattesänkningen på menstruationsskydd i ett skriftligt spørsmål. Finansminister Mika Lintilä (Centern) slog ned förslaget med motiveringen att skattesänkningen inte hör till det nuvarande regeringsprogrammet. Trots det menar Lintilä att det nog är ett viktigt mål att jämna ut kostnaderna som har med kön att göra. (Eduskunta, 2019). *“Att ha råd med mens är en mänsklig rättighet och tillgång till billigt mensskydd är en nödvändighet, men trots det fortfarande ingen självklarhet.”* skriver Svensk Ungdoms verksamhetsledare Ellinor Juth (Juth, 2018). Så trots att förslaget om skattesänkning för menstruationsskydd slogs ner fortsätter debatten.

4 Teori

Som teoretisk utgångspunkt används Nola J. Penders Health Promotion Model 2011 (HPM). Inom HPM ryms både individuella modeller och samhällsmodeller för att främja hälsan. Genom detta arbete ligger fokus på samhällsmodeller och speciellt på samhällsinterventioner för att främja hälsa. (Pender m.fl., 2011).

Penders teori om samhällsmodeller och samhällsinterventioner finns presenterat i examensarbetet *“Gratis preventivmedel i Korsholms kommun - En kvantitativ enkätstudie om niondeklassisters kunskap och åsikter om gratis preventivmedel”* (Cederborg & Lindholm, 2019). I Penders teori om samhällsinterventioner skriver hon att dessa fokuserar både på samhället som helhet och utsatta individer i samhället. Flickor och kvinnor kan räknas i kategorin utsatta individer just med tanke på ekonomin och att de är tvungna att använda menstruationsskydd. Eftersom Penders HPM både fokuserar på samhället och individen passar den bra att utgå från i frågan om att sänka priserna på menstruationsskydd.

5 Metod

I kapitlet presenteras kvantitativ metod, planen av genomförandet av studien och urvalet.

5.1 Kvantitativ metod

I den kvantitativa metoden använder man sig av observationer eller strukturerade mätningar, och data som samlats in kan presenteras i siffror och olika former. Syftet i en kvantitativ studie kan vara att kartlägga eller beskriva något utan att göra en djupare statistisk analys, att undersöka samband mellan olika variabler och att jämföra olika saker. Vid kvantitativ metod delar man in forskningsprocessen i två stadier. Dessa innefattar planeringsstadiet och genomförandestadiet. (Henricson, 2017).

Den kvantitativa metoden passar bra för arbetet eftersom målet är att via enkäter jämföra kvinnor och mäns uppfattningar om menstruationsskydd och om de tror att en sänkning av skatterna och priserna på dem skulle leda till ett jämlikare samhälle. En tvärsnittsstudie

passar bra för att få reda på hur en viss grupp ser ut vid en speciell tidpunkt, i det här fallet studeranden vid högskolor Finland. (Henricson, 2017).

5.2 Enkät som datainsamlingsmetod

I studien används enkät som datainsamlingsmetod. Det finns många olika typer av enkäter i fråga om utseende, omfattning och syfte. En enkät måste uppfylla tre kriterier. Den ska vara utformad för att samla in information som senare kan användas för analys. Den ska också bestå av färdigt nedtecknade frågor, alla ska få en exakt likadan uppsättning frågor framför sig. Enkäten ska samla information genom att människan frågas direkt om de saker som har med undersökningen att göra. Enkäter ska inte på något vis vara utformade för att förändra människors attityder, enbart för att samla in uppgifter om dem. (Denscombe, Larson & Larson, 2016).

Utmaningen med enkäter är att utforma dem för att få en hög svarsfrekvens och ifyllnadsgrad samt god validitet på svaren. Informanternas läs- och skrivkunnighet, synförmåga, sårbarhet (till exempel, yngre eller äldre människor samt inlärningssvårigheter) och minne måste beaktas. Forskaren bör även beakta informanternas motivation, ämnets känslighet och slutligen formulärets utformning. (Denscombe, et.al. 2016).

Enkäter passar bra när information ska samlas in på kort tid från många människor. Enkäter kan distribueras på olika sätt. (Henricson, 2017). I den här undersökningen används ett frågeformulär, som delas på Facebook. Att använda sig av ett frågeformulär är en kostnadseffektiv datainsamlingsmetod. Metoden är billig och svaren slipper sparas separat. För att genomföra ett frågeformulär förutsätts det att informanterna har tillgång till dator, mobiltelefon eller läsplatta. (Trost & Hultåker, 2016). De flesta högskolor i Finland förutsätter att studerande har tillgång till denna teknologi. Med tanke på det borde inte teknologin vara ett hinder för att studerande ska kunna delta i undersökningen.

5.3 Urval

Alla informanter är studeranden och de har alla möjlighet att delta i undersökningen, oavsett kön eller vare sig de själv använder och betalar för menstruationsskydd eller ej. Som det

framgår under kapitlet Jämställdhet i Finland bör båda könen beaktas för att främja jämställdheten mellan män och kvinnor. Därmed har även män valts att tas med i undersökningen trots att det är kvinnor som använder sig av menstruationsskydd

Studeranden har även valts som undersökningsgrupp eftersom studerande i regel har en lägre månadsinkomst och påverkas mera av prisändringar och således är ämnet aktuellt för dem. Utöver det borde högskolestuderanden hunnit bli mera mogna och kan antagligen se bredare på frågan om att sänka skatterna och priserna på menstruationsskydd jämfört med övriga elever i grundskolan och andra stadiets utbildningar. Målet är att få fram några av studerandena synpunkter kring menstruationsskydd och om en eventuell prissänkning på menstruationsskydd skulle påverka jämlikheten i Finland. Enkätundersökningen har delats på Facebook.

5.4 Etiska övervägande

Genom hela studien har forskningsetiska delegationens anvisningar applicerats (Forskningsetiska delegationen, 2009). Att delta i en studie bör alltid vara frivilligt. Vilket framkommer tydligt i det informationsbrev som skickades ut samtidigt som frågeformuläret. I informationsbrevet framkommer även syftet med studien, att deltagarna förblir anonym och att ifyllandet av formuläret kan avbrytas när som helst. Deltagarnas integritet och anonymitet bör alltid skyddas. Vilket användningen av Googles frågeformulär garanterar, eftersom det inte framkommer vem som svarat endast att någon har svarat.

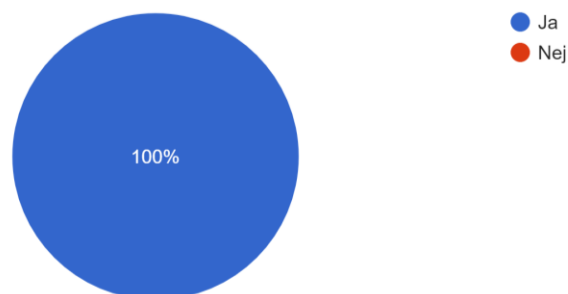
6 Resultatredovisning

Resultaten från enkätundersökningen presenteras under detta kapitel. För att redovisa resultatet har statistikprogrammet SPSS använts. Frågorna presenteras med pajdiagram och 237 enkäter har besvarats. Enbart de enkäter som besvarats av studerande har analyserats 46,8 %. Motiveringen till detta är studiens syfte att enbart ha högskolestuderande som informanter. För att försäkra oss om detta valde vi att i enkäten ha med frågan "*Är du för tillfället studerande?*"

Fråga 1. Är du för tillfället studerande?

Trots att det i informationsbrevet framkom att enkäten enbart är riktad till högskolestuderande var det hela 53,2 % (n=126) som inte förtillfället studera. 46,8 % (n=111) är studerande och deras svar har analyserats.

111 svar

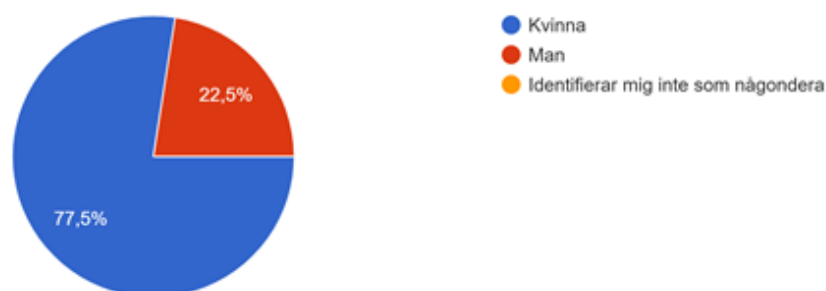

Figur 1. Är du för tillfället studerande?

Pajdiagrammet visar på att 100 % av informanterna är studerande. Eftersom vid det här skedet hade de som inte är studerande sällats bort ur statistiken.

Fråga 2. Är du? "Kvinna", "Man" eller "identifierar mig inte som någonting".

Av de studerande som besvara enkäten identifiera sig 77,5 % (n=86) som kvinnor och 22,5 % (n=25) som män.

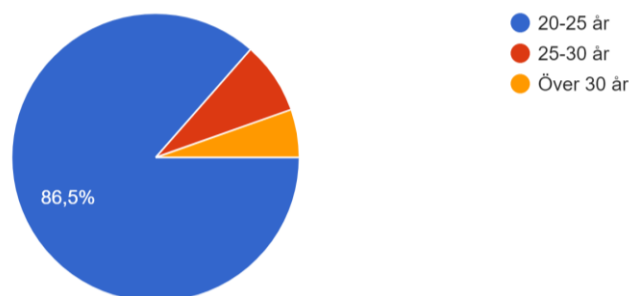

Figur 2. Är du? "Kvinna", "Man" eller "identifierar mig inte som någonting".

Majoriteten av de som deltog i undersökningen identifiera sig som kvinnor och enbart lite under en fjärdedel som män.

Fråga 3. Hur gammal är du?

Merparten, 86,5 % av både kvinnorna och männen var i åldern mellan 20-25 år (n= 96). Medan enbart 8,1 % (n=9) är i åldern 25-30 år och 5,4 % (n=6) är över 30 år.

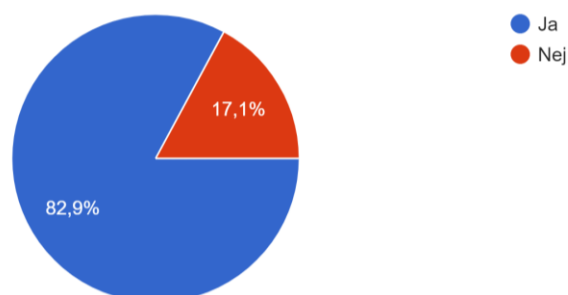

Figur 3. Hur gammal är du?

Pajdiagrammet visar på att majoriteten av de deltagande männen och kvinnorna var i 20-25 års åldern.

Fråga 4. Har du någon gång köpt menstruationsskydd (binda, tampong, menskopp)?

Av kvinnorna har alla någon gång köpt menstruationsskydd medan enbart 24 % (n=6) av männen har gjort det. Totalt har 82,9 % (n=92) av studerandena har någon gång köpt menstruationsskydd.

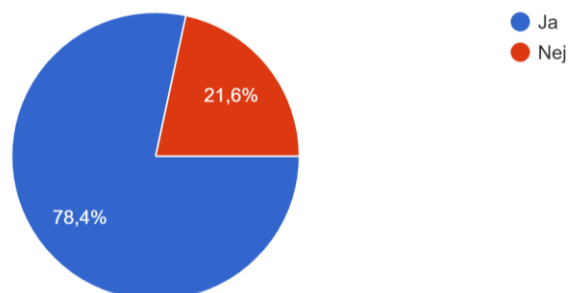

Figur 4. Har du någon gång köpt menstruationsskydd (binda, tampong, menskopp)?

Pajdiagrammet visar på att majoriteten av studerandena någon gång har köpt menstruationsskydd. Det är endast 17,1% som aldrig har köpt menstruationsskydd.

Fråga 5. Är du medveten om priserna på menstruationsskydd?

Nästan alla kvinnor 95,3 % (n=82) och enbart en femtedel, 20 % (n=5) av männen är medvetna om priserna på menstruationsskydd.

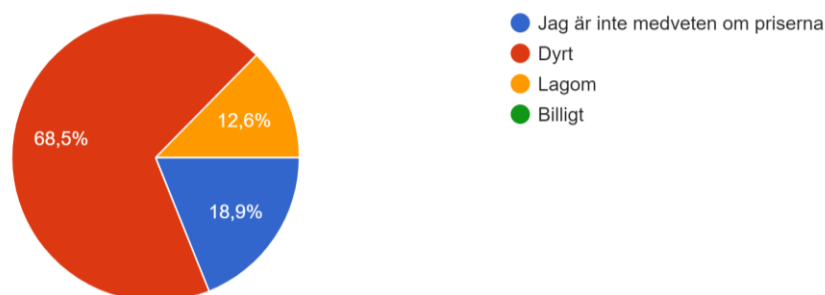

Figur 5. Är du medveten om priserna på menstruationsskydd?

Resultatet visar på att 78,4 % av samtliga studeranden tror sig vara medvetna om priserna på menstruationsskydd. Vilket betyder att en minoritet på 21,6 % inte anser sig vara medvetna om priserna på menstruationsskydd.

Fråga 6. Vad tycker du att priserna på menstruationsskydd är?

De flesta kvinnorna 81,4 % (n=70) tycker att menstruationsskydd är dyrt. Medan de flesta av männen 72 % inte är medvetna om priserna. Enbart 12,6 % (n=14) av studerande, 52 % (n= 13) av kvinnorna och 4 % (n=1) av männen anser att priserna är lagom. Medan ingen av studerande tycker att menstruationsskydd är billigt.

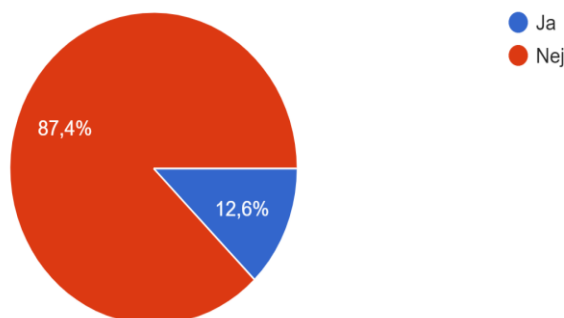

Figur 6. Vad tycker du att priserna på menstruationsskydd är?

Majoriteten av deltagarna anser att menstruationsskydd är dyrt. Vilket det ovanstående pajdiagrammet demonstrerar på.

Fråga 7. Vet du vilken skatteprocent menstruationsskydd ligger på?

Bara 12,6 % (n=14) av studerandena anser sig veta vilken skatteprocent menstruationsskydd ligger på. Av dessa var 12,7 % (n=11) kvinnor och 12 % (n=3) män.

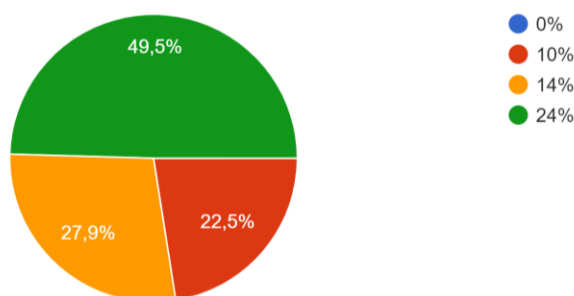

Figur 7. Vet du vilken skatteprocent menstruationsskydd ligger på?

87,4 % av informanterna svara att dom inte vet vilken skatteprocent menstruationsskydd ligger på.

Fråga 8. Vad tror du att skatterna på menstruationsskydd ligger på?

Nästan hälften av studerandena 49,5 % (n=55) tror att skatteprocenten på menstruationsskydd ligger på 24 %. Vilket är 47,7 % av kvinnorna (n=41) och 56 % (n=14) av männen.

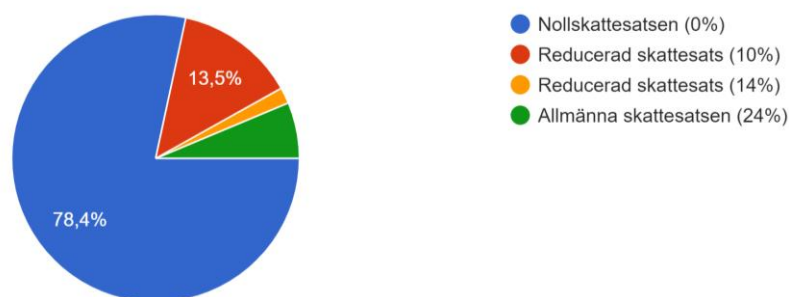

Figur 8. Vad tror du att skatterna på menstruationsskydd ligger på?

Resultatet visar på att nästan hälften av informanterna vet eller gissar på att skatteprocenten på menstruationsskydd ligger på 24 %, vilket också är den korrekta skattesatsen. Sedan tror ungefär lite mindre än en fjärdedel att skatteprocenten ligger på 10 % och lite mera än en fjärdedel att skatteprocenten ligger på 14 %.

Fråga 9. Under vilken mervärdesskattesats tycker du menstruationsskydd borde ligga under?

Nästan alla studerande 78,4 % (n=87) tycker att mervärdesskattesatsen på menstruationsskydd borde ligga under nollskattesatsen (0 %). Av dessa är 84,9 % (n=73) kvinnor och 56 % (n=14) män. Endast 1,2 % (n=1) av kvinnorna och 24 % (n=6) av männen, anser att mervärdesskattesatsen borde ligga under den nuvarande allmänna skattesatsen (24 %).

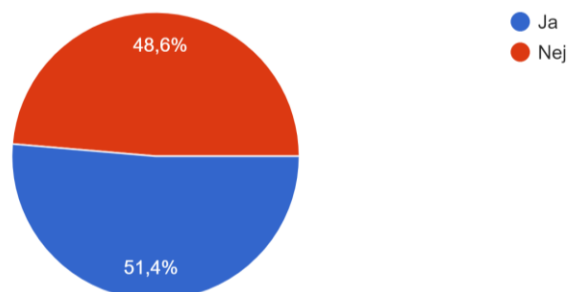
Figur 9. Under vilken mervärdesskattesats tycker du menstruationsskydd borde ligga under?

Majoriteten av studerandena, över hälften av både kvinnorna och männen tycker att mervärdesskattesatsen på menstruationsskydd borde ligga under nollskattesatsen (0 %). Enbart 6,4 % av studerande tycker att mervärdesskattesatsen borde ligga under den nuvarande allmänna skattesatsen (24 %). Medan lite på en tiondel av studerande tycker menstruationsskydd borde ligga under den reducerande skattesatsen (10 %). Resterande av studerande anser mervärdesskattesatsen borde ligga under den andra reducerande skattesatsen (14 %).

Fråga 10. Visste du att skatterna på menstruationsskydd är en rådande samhällsdebatt?

Lite på hälften av kvinnorna 54,7 % (n=47) och lite under hälften av männen 40 % (n=10) visste att skatterna på menstruationsskydd är en rådande samhällsdebatt. Totalt visste lite över hälften 51,4 % (n=57) av studerande om den rådande samhällsdebatten på

menstruationsskydd.

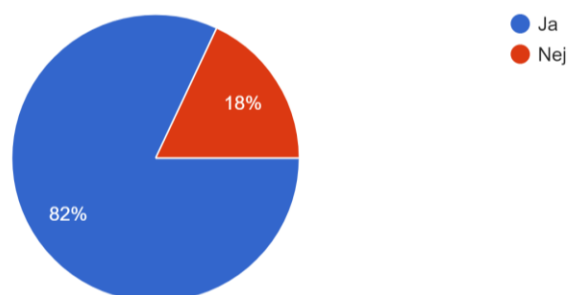

Figur 10. Visste du att skatterna på menstruationsskydd är en rådande samhällsdebatt?

Cirka hälften av både kvinnorna och männen visste att skatterna på menstruationsskydd är en rådande samhällsdebatt.

Fråga 11. Tycker du att skatterna på menstruationsskydd är en jämställdhetsfråga?

Nästan alla kvinnor 90,7 % (n=78) tycker att skatterna på menstruationsskydd är en jämställdhetsfråga medan lite under hälften 48 % (n=12) av männen inte tycker det. Hela 82 % av studeranden anser att skatterna på menstruationsskydd är en jämställdhetsfråga.

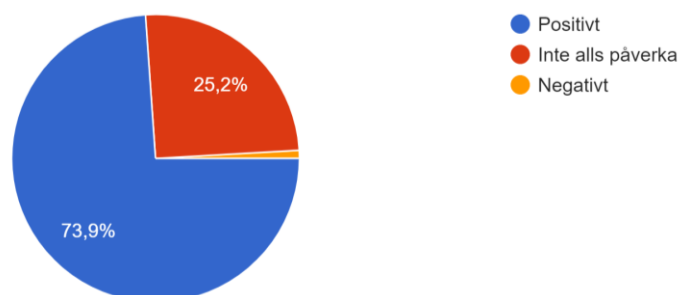

Figur 11. Tycker du att skatterna på menstruationsskydd är en jämställdhetsfråga?

Nästan alla kvinnor och cirka hälften av männen tycker att skatterna på menstruationsskydd är en jämställdhetsfråga. Medan lite under en femtedel av studerande inte anser att det är det.

Fråga 12. Hur tror du att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka jämställdheten?

Merparten av alla studerande 73,9 % (n=82) tror att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka samhället positivt. Vilket av kvinnorna är 80,2 % (n=69) och av männen 52 % (n=13). Endast en man tror att en lägre skattesats skulle ha en negativ påverkan medan resten av studerande 25,2 % (n=28) inte alls tror att det skulle påverka (17 kvinnor och 11 män).

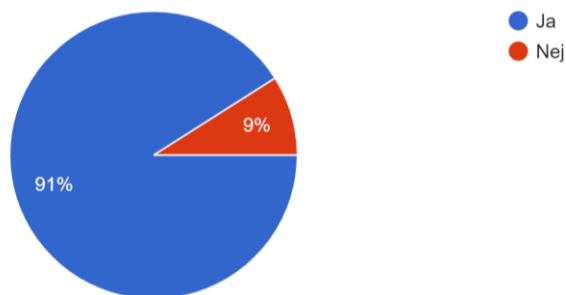
Figur 12. Hur tror du att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka jämställdheten?

Över hälften av både kvinnorna och männen tror att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka jämställdheten positivt. Cirka en fjärde del tror inte alls det skulle påverka och enbart en man tror att en lägre skattesats skulle påverka jämställdheten negativt.

Fråga 13. Tycker du att det är ett viktigt att jämna ut kostnaderna som har med kön att göra?

Endast 5 män och 5 kvinnor tycker inte att det är viktigt att jämna ut kostnaderna som har med kön att göra. Medan resten av studerande 91 % (n=101) tycker att det är viktigt att

jämna ut kostnader som har med kön att göra.

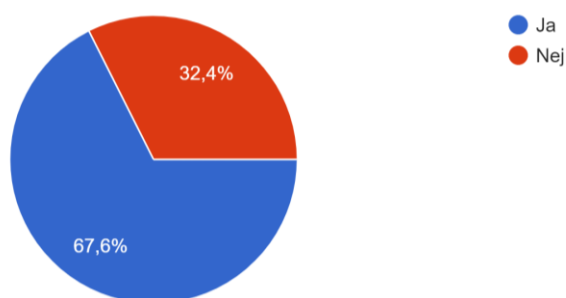

Figur 13. Tycker du att det är viktigt att jämna ut kostnaderna som har med kön att göra?

Enbart 10 studerande, där hälften var män och hälften kvinnor tycker inte det är viktigt att jämna ut kostnader som har med kön att göra. Resterande svara jakande på frågan och tycker det är viktigt.

Fråga 14. Tror du att priset på menstruationsskydd påverkar märkbart flickor och kvinnors ekonomi?

Över hälften av kvinnorna 73,3 % (n=63), lite under hälften av männen 48 % (n=12) och totalt 67,6 % av studerande tror att priset på menstruationsskydd märkbart påverkar flickor och kvinnors ekonomi

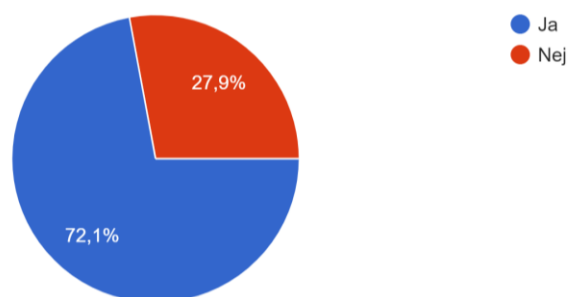

Figur 14. Tror du att priset på menstruationsskydd påverkar märkbart flickor och kvinnors ekonomi?

Över hälften av studerande tror att priset på menstruationsskydd påverkar märkbart flickor och kvinnors ekonomi.

Fråga 15. Tycker du att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle förbättra jämställdheten för könen?

Över hälften av studerande 72,1 % (n=80) tror att en lägre skattesats skulle förbättra jämställdheten för könen. Av dessa är 76,7 % (n=66) kvinnor och 56 % (n=14) män.

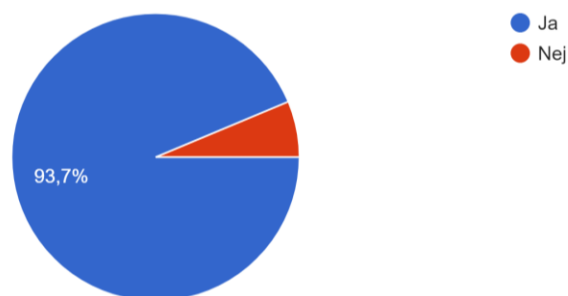

Figur 15. Tycker du att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle förbättra jämställdheten för könen?

Nästan tre fjärdedelar av studerande tycker att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle förbättra jämställdheten för könen. Med andra ord över hälften av kvinnorna och männen.

Fråga 16. Tycker du att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera?

Majoriteten av studerandena 93,7 % (n=104) tycker att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera. Endast 3 kvinnor och 4 män tycker inte det.

Figur 16. Tycker du att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera?

Resultatet på denna fråga visar att nästan alla tycker att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera.

7 Diskussion

Syftet med utvecklingsarbetet var att beskriva om studerande tror att en prissänkning på menstruationsskydd skulle påverka kampen mot ett jämställt samhälle och jämföra om åsikterna skiljde sig mellan könen. Genom vår studie har vi fått svar på våra frågeställningar. Resultatet av studien analyseras och kopplas till bakgrunden och vård teorin. Utgående från frågeställningarna presenteras diskussionen.

Vilken uppfattning har studerande om skatterna på menstruationsskydd?

Påverkar skatterna på menstruationsskydd jämställdheten i samhället enligt studerande?

Vi hade med en fråga om informanternas ålder. Med denna fråga ville vi få fram vilken ålder studerande var i. Merparten var i åldern 20–25 år. I processer för att främja hälsa bör individerna i samhället tidigt engageras enligt Penders teori om samhällsinterventioner. Genom denna studie har studerande i Finland fått möjlighet att säga sina åsikter om skatter på menstruationsskydd. Med andra ord har de deltagit i samhällsinterventioner om skatter

på menstruationsskydd. Genom gemensamt beslutfattande kan både individen och samhället stärkas via samhällsdeltagande. (Pender, 2011).

Resultatet av frågan “Har du någon gång köpt menstruationsskydd?”, blev vi inte förvånade av att samtliga kvinnor någon gång hade köpt menstruationsskydd. Eftersom majoriteten av unga vuxna kvinnor blöder från livmodern månatligen. Därför är det logiskt att betydligt mindre unga vuxna män inte någon gång hade köpt menstruationsskydd. Om man inte är i behov av en produkt är det försåtligt att man inte konsumerar den heller. Trots förväntat resultat ville vi ändå ha med frågan för att bekräfta vårt antagande. För att kunna ha en åsikt är det en fördel att ha kännedom om menstruationsskydd.

Majoriteten av kvinnorna var medvetna om priserna på menstruationsskydd. Vilket inte är förvånande eftersom de flesta kvinnor är i behov av någon sorts skydd varje månad. Som det framkommer i bakgrunden under kapitlet “Menstruationsskydd” visar dokumentationen att menstruationen var något som skulle döljas och gömmas undan, vilket blev en omöjlighet till följd av brist på något slags skydd (Malmberg, 1991). Under samma kapitel framkommer det även att menstruationen var ett sår som måste förbindas med hjälp av ett skydd (Rydstedt, 2017). Enligt oss lever skammen att blöda igenom fortfarande kvar. Dock är kunskapen i vårt samhälle större om att menstruationen är en naturlig process.

Ingen av studerandena tyckte att menstruationsskydd är billigt. Vilket är en motivering till att ändra på priserna eftersom menstruationsskydd är något de flesta kvinnor är beroende av. Som det framkommer under kapitlet “Arbetet mot en prissänkning på menstruationsskydd” kan menstruationsskydd kosta upp till tusentals euro under en kvinnas liv vilket understöder resultatet av att nästan alla kvinnor tycker att menstruationsskydd är dyrt. Att det flesta männen inte är medvetna om priserna är förståeligt eftersom de varken är i behov av eller konsumerar menstruationsskydd.

Att de flesta inte är medvetna om vad skatten på menstruationsskydd ligger på är begripligt eftersom skatteprocenten är inbakade i de färdigt satta priserna. Dock svarade hälften av informanterna rätt på frågan “Vet du vilken skatteprocent menstruationsskydd ligger på?”. Dessa två resultat stöder inte varandra. Vi funderar här att de flesta kanske inte är medvetna om den exakta skatteprocenten, men när de får siffrorna framför sig gör de kanske ett antagande om att skatteprocenten är hög. Vilket stämmer, skatten på menstruationsskydd

ligger på den högsta mervärdesskattesatsen (24 %) vilket framkommer i inledningen. Med tanke på resultatet anser vi att det var positivt att vi hade med båda frågorna.

Att över hälften av kvinnorna och männen tycker att menstruationsskydd borde ligga under nollskattesatsen stöder resultatet av att de flesta tycker menstruationsskydd är dyrt. Endast få studerande tycker att skatten på menstruationsskydd borde ligga under den nuvarande skattesatsen. Detta resultat visar att det skulle vara aktuellt för den finska regeringen att ta upp diskussionen igen, med målet att ändra på skattesatsen. Under kapitlet “Arbetet mot en prissänkning på menstruationsskydd” framkommer det att det finns länder i världen som har sänkt eller helt slopat skatterna på menstruationsskydd. En lägre skattesats skulle förbättra jämställdheten för könen. Som det framkommer under kapitlet “Jämställdhet i Finland”, får ingen särbehandlas på grund av kön utan godtagbara skäl. Finlands regering har under de senaste decennierna lovat att främja jämställdheten i alla sina beslut. Vi funderar då om det är ett jämställt beslut att ha kvar den höga skattesatsen på menstruationsskydd som enbart är en nödvändigt för det kvinnliga könet.

Lite över hälften av studerande var medvetna om den rådande samhällsdebatten angående skatter på menstruationsskydd. Vilket är en aning förvånansvärt med tanke på att nästan ingen var medveten om den nuvarande skatteprocenten på menstruationsskydd. Kan vara att de flesta svarade 24 % för att informanterna gjorde ett antagande om att det antagligen handlar om en hög skatteprocent. Med tanke på syftet med studien är det en aning vägledande att skatteprocenten är hög.

Nästan alla kvinnor och lite under hälften av männen tyckte att skatterna på menstruationsskydd är en jämställdhetsfråga. Det är försåtligt att kvinnorna tycker det är en jämställdhetsfråga när det är de som påverkas ekonomiskt varje månad. Att inte alla män stöder jämställdhetsfrågan kan bero på att de vare sig påverkas eller vinner på det i vardagliga livet.

De flesta av studerande trodde att en lägre skattesats skulle påverka positivt på jämställdheten. Vilket stöder motiveringen till att regeringen skulle ändra skattesatsen på menstruationsskydd. Eftersom inte öppna frågor användes i frågeformuläret framkom inte studerandes åsikter hur jämställdheten skulle ha påverkats positivt eller negativt, vilket skulle ha varit intressant att få veta. Som det framkommer i Hanna Sarkkinens motions som

beskrivs bakgrunden skulle kostnaderna trots en skattesänkning fortfarande vara höga men ändå lägre för kvinnor. Staten går på minus men skatteförlusterna beräknas ändå inte bli avsevärt stora för regeringen. (Eduskunta, 2017). En lägre skattesats gör att kvinnor har mera pengar över att konsumera på annat, vilket gör att staten i slutändan antagligen ändå får in pengar via andra produkter och kanaler.

Majoriteten av den kvinnliga studeranden tycker det är viktigt att jämna ut kostnader som har med kön att göra. En femtedel av den manliga studeranden tycker inte det är viktigt att jämna ut kostnader som har med kön att göra. I studiens bakgrund framkommer det att Finlands dåvarande finansminister Mika Lintilä slog ner Saara Hyrkkös skriftliga spörsmål om en sänkning på skatterna på menstruationsskydd. Lintilä påstod att det inte hörde till det dåvarande regeringsprogrammet. Han tyckte ändå att det var ett viktigt mål att jämna ut kostnader som har med kön att göra. (Eduskunta, 2019). Däremot är det en stor dubbel moral, eftersom Finlands regering har lovat att främja jämställdheten i alla sina beslut. Det finns till och med en dubbelstrategi som innehåller special utformade åtgärder för att eliminera hinder för jämställdheten. (Institutet för hälsa och välfärd, 2018). Vilket visar på att regeringen inte följer sitt egna regeringsprogram och främjar inte jämställdheten i alla sina beslut. Det finns också en korrelation med att det var en man som slog ner förslaget och en femtedel av våra manliga informanter inte tycker det är viktigt att jämna ut kostnader som har med kön att göra. För återigen kan det göras ett antagande att män inte tycker det är viktigt eftersom de inte påverkas av skatterna på menstruationsskydd.

De flesta kvinnor och nästan hälften av männen tror att priset på menstruationsskydd märkbart påverkar kvinnors ekonomi. Vilket verkar rimligt med tanke på att kvinnorna är involverade i konsumtionen och det är deras ekonomi som påverkas. Männen kanske antar när de varken behöver konsumera dessa produkter samt inte aktivt påverkas när det är ett problem som man som kvinna inte i vardagen inte lyfter upp. Antagligen tänker man som kvinna inte aktivt på hur mycket man faktiskt konsumerar och spenderar på menstruationsskydd.

Över hälften av både kvinnorna och männen tror att en lägre skattesats skulle förbättra jämställdheten för könen. Vilket stöder och överensstämmer med resultatet från frågan "Hur tror du att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka jämställdheten?". Där

de flesta av studerande tror att det skulle ha en positiv inverkan. Detta stöder den finska grundlagen som framkommer i bakgrunden där ingen får särbehandlas på grund av kön utan godtagbart skäl. Lagen om jämställdhet finns till för att förebygga diskriminering som grundar sig på grund av kön och för att främja jämställdheten mellan män och kvinnor, samt att förbättra kvinnans ställning i samhället.

Utgående från Penders teori om samhällsinterventioner bör individerna i samhället engageras i processer för att främja hälsa. Flickor och kvinnor kan räknas i kategorin utsatta individer med tanke på ekonomin och att de är tvungna att använda menstruationsskydd. Genom detta utvecklingsarbete har högskolestuderande i Finland fått säga hurudan uppfattning de har om skatterna på menstruationsskydd och om de tror att skatterna på menstruationsskydd påverkar jämställdheten i samhället. Över 90 % av studerande tycker att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera. Vilket var ett väntat resultat när man ser på studerandes svar på de andra frågorna i frågeformuläret. Där det framkom att de flesta studerande tror att en lägre skattesats skulle påverka positivt, cirka hälften hade följt med debatten och de flesta var öppna för jämlikhet samt ville jämna ut kostnader som har med kön att göra. Enligt Penders teori kan både individen och samhället stärkas genom gemensamt beslutsfattande och samhällsdeltagande.

8 Kritisk granskning

Den valda datainsamlingsmetoden till detta arbete var ett internetbaserat frågeformulär. Vilket ansågs som den bästa metoden för arbetets syfte. Frågeformuläret konstruerades specifikt för arbetet och före enkäten sändes ut gjordes en pilotstudie. Då kom informationen fram att det inte tar mera än några minuter att svara på de 16 frågorna, vilket ansågs rimligt. Svarsprocenten på frågeformuläret var 100 % eftersom alla frågor var obligatoriska och informanterna kunde inte skicka in formuläret utan att ha svarat på alla frågor.

I resultatet demonstrerades det att endast 25 av de totalt 111 informanterna var män. Vilket skulle ha önskats att antalet svarande kvinnor och män skulle ha varit lika, eftersom syftet med studien är jämställdhet. Här görs ett antagande att män ansåg att detta inte är en problematik som påverkar deras ekonomi och vardag.

Frågeformuläret var öppet för ifyllnad under tre dygn. Optimalt sätt skulle det ha fått varit öppet under en längre tidsperiod för att möjligheten att få flera svar skulle ha funnits. På grund av ett tight schema och tidspress begränsades tiden till 3 dygn. Vilket i slutändan ändå ansågs som passligt.

Länken till frågeformuläret delades via Facebook vilket ledde till att majoritet av informanterna kan anses som bekanta eller bekantas bekanta. Vilket leder till att det då också kan göra ett antagande att majoriteten av informanterna är finlandssvenskar. Det skulle däremot ha varit positivt om vi hade haft en större geografisk och språklig spridning av informanterna.

8.1 Reliabilitet

Studiens pålitlighet är det reliabilitet handlar om. God reliabilitet är om en undersökning upprepas under så liknande förhållanden som möjlighet och ger samma resultat. Mätningar bör utföras och bearbetas noggrant för att undersökningen ska få en god reliabilitet. Genom att ha med kontrollfrågor i undersökning ökas reliabiliteten. Med kontrollfrågor menas att upprepa viktiga frågor. Reliabiliteten kan också ökas genom att ha tydliga ramar för hur undersökningen skall genomföras. När en undersökning görs genom ett frågeformulär är det viktigt med välformulerade och genomtänkta frågor, eftersom frågor som inte är välformulerade eller inte ställda på ett bra sätt kan uppfattas på olika sätt av olika personer. När reliabiliteten är hög leder det till att chansen för en hög validitet ökar. En viktig kontrollfråga som fanns i frågeformuläret var "är du för tillfället studerande?", vilket ledde till att 46,8 % (n=111) av svaren kunde användas i studien. Frågan var viktig eftersom syftet med studien var att undersöka studerandes åsikter. De svar som således har sällats bort är informanter som inte är studerande. Eftersom frågeformuläret kontrollerades före användning ökar reliabiliteten av studien. (Ejlertsson, 2005; Eliasson, 2013)

8.2 Validitet

För att kolla studiens giltighet, alltså mäter det studien är avsedd att mäta kollar man validiteten. För att få en god validitet är det avgörande att använda rätt mätinstrument. Genom att ha en klar frågeställning ökar det chansen för en god validitet. För

omfrågeställningen är klar och tydlig kan man konstruera frågor som på bästa möjliga sätt svarar på frågeställningen. Den insamlade data bör kontrolleras så noggrant som möjligt att den är sann för att få en högre validitet. Validiteten blir lägre om det finns frågor som är svåra att svara korrekt och ärligt på. Alla frågor i frågeformuläret har enkla och tydliga svarsalternativ. Vilket leder till att det borde vara enkelt att svara korrekt och ärligt vilket leder till att validiteten ökar. (Olsson & Sörensen, 2011; Eliasson, 2013).

9 Slutledning

I Penders teori om samhällsinterventioner framkommer det att de behövs breda samhällsinterventioner där individerna i populationen är engagerade för att förändra beteende hos en population. Via detta utvecklingsarbete har studerande fått en chans att delta i en samhällsintervention och genom den fått föra fram sina åsikter angående en skattesänkning på menstruationsskydd. I bakgrunden finns flera argument som talar för att ändra den höga mervärdesskatten på menstruationsskydd. Där både ekonomi och jämställdhet beaktas.

2019 slog dåvarande finansminister Mika Lintilä ned förslaget om skattesänkning på menstruationsskydd. Förslaget att sänka skatterna på menstruationsskydd gick inte igenom men många studerande precis som olika förbund tror att en att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka jämställdheten positivt. Således kunde liknande studier som denna där även andra åldersgrupper beaktas göras. Över 90 procent av de studerande som deltog i undersökningen tycker att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera, men vad säger de andra åldersgrupperna?

Svensk Ungdoms verksamhetsledare Ellinor Juth skriver *“Att ha råd med mens är mänsklig rättighet och tillgång till billigt mensskydd är en nödvändighet, men trots det fortfarande ingen självklarhet.”*. Detta arbete kan förslagsvis även användas som stöd och bevis för de som ännu debatterar och jobbar för en skattesänkning på menstruationsskydd.

Källförteckning

Brochmann, N. & Mattsson, M., 2017. *Underbara underliv: Allt du behöver veta om snippan*. Stockholm: Forum.

Dahlqvist, A., 2016. *Bara lite blod: Ett reportage om mens och makt*. [Stockholm]: Atlas.

Denscombe, M., Larson, P. & Larson, P. 2016., *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Upplaga 3:1. Lund: Studentlitteratur.

Eduskunta., 2017. [Online]

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lakialoite/Sivut/LA_2%2B2017.aspx

[hämtat:09.09.2019].

Eduskunta., 2019. [Online]

https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sidor/SS_56+2019.aspx

[hämtat:09.09.2019].

Ejlertsson, G., 2005. *Enkäten i praktiken. En handbok i enkätmetodik*. Lund: Studentlitteratur

Eliasson, A., 2013. *Kvantitativ metod från början (3. uppl.)*. Lund: Studentlitteratur.

Forskningsetiska delegationen., 2009. [Online]

<https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/etiskaprinciper.pdf> [hämtat: 09.02.2020].

Henricson, M., 2017. *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. Upplaga 2:1. Lund: Studentlitteratur AB.

Institutet för hälsa och välfärd., 2018. [Online]

<https://thl.fi/sv/web/jamstalldhet/framjande-av-jamstalldhet/ordlista>

[hämtat: 09.09.2019].

Juth, E., 2018. ”Mens är ingenting man väljer att ha och mensskydd är ingenting man väljer att lägga pengar på”. Åbo Underrättelser. [Online] <https://news.abounderrattelser.fi/mens-ar-ingenting-man-valjer-att-ha-och-mensskydd-ar-ingenting-man-valjer-att-lagga-pengar-pa/> [hämtat:09.09.2019].

Kvinnoförbundet., 2019. [Online]

https://www.kvinnoforbundet.fi/sv/var_politik/article-112974-68444-sank-skatten-for-mens-och-inkontinensskydd [hämtat:09.09.2019].

Malmberg, D., 1991. Skammens roda blomma? Menstruationen och den menstruerande kvinnan i svensk tradition. Omarb. utg. Uppsala: Etnologiska institutionen, Uppsala Universitet.

Marthaförbundet., 2016. [Online]

<https://www.martha.fi/vardagskunskap/en-dyr-historia> [hämtat:09.09.2019].

Mervärdesskattelag 30.12.1993/1501 [Online]

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1993/19931501> [hämtat:09.09.2019].

Olsson, H. & Sörensen, S., 2011. Forskningsprocessen: Kvalitativa och kvantitativa perspektiv (3. uppl.). Stockholm: Liber.

Pender, N.J., Murdaugh, C. L. & Parsons, M. A., 2011. Health promotion in nursing practice (6th ed.). Upper Saddle River, N.J.: Pearson.

Rydstedt, L., 2017. No Blood Should Hold us Back: en genusanalys av Libresses mensskyddsreklam i Sverige från år 2010 till 2016. Utg. Stockholm: Institutionen för medie- och kommunikationsvetenskap, Stockholms universitet

Sommer, M., Hirsch, J. S., Nathanson, C., & Parker, R. G., 2015. Comfortably, Safely, and Without Shame: Defining Menstrual Hygiene Management as a Public Health

Issue. *American journal of public health*, 105(7), 1302–1311.
doi:10.2105/AJPH.2014.302525

Svenska kvinnoförbundet., 2019. [Online]

https://kvinnoforbundet.fi/sv/var_politik/article-112974-68444-sank-skatten-for-mens-och-inkontinensskydd?offset_112974=20 [hämtat:09.09.2019].

Svensk ungdom., 2016. [Online]

<https://su.fi/2016/01/01/momssankning-pa-kvinnors-hygienartiklar/> [hämtat:09.09.2019].

Statsrådet och ministerierna., u.å. [Online]

<https://stm.fi/sv/jamstalldhet/lagstiftning> [hämtat: 9.9.2019]

Trost, J. & Hulåker, O., 2016. *Enkätboken*. 5., [moderniserade och rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Vero., 2018. [Online]

<https://www.vero.fi/sv/foretag-och-samfund/omforetagsbeskattningen/momsbeskattning/momssatser/> [hämtat:09.09.2019].

WASH united, 2019 [Online]

<http://www.wash-united.org/our-work/issues/menstrual-hygiene-management> [hämtat: 29.4.2019]

Bilagor

Bilaga 1

Hej!

Vi är två fjärdeårets barnmorskestuderande vid yrkeshögskolan Novia. Med denna enkätstudie vill vi undersöka hurdan uppfattning högskolestuderande har om skatterna på menstruationsskydd och om studerande tror att skatterna på menstruationskydd påverkar jämställdheten i samhället. Denna enkätstudie görs till syfte för vårt utvecklingsarbete.

Undersökningen är för alla oavsett vilket kön du identifierar dig som. Undersökningen är helt frivillig, anonym och du kan avbryta ifyllandet av enkäten när som helst. Genom att svara på enkäten ger du ditt godkännande att vi får använda dina svar i undersökningen.

Alla frågor besvaras av alla oavsett vad du identifierar dig som.

Är du för tillfället studerande?

Ja Nej

Är du?

Kvinna Man Identifierar mig inte som någondera

Hur gammal är du?

20 –25 år 25-30 år över 30 år

Har du någon gång köpt menstruationskydd (binda, tampong, menskopp)?

Ja Nej

Är du medveten om priserna på menstruationskydd?

Ja Nej

Vad tycker du att priserna på menstruationskydd är?

Jag är inte medveten om priserna Dyrt Lagom Billigt

Vet du vilken skatteprocent menstruationsskydd ligger på?

Ja Nej

Vad tror du att skatterna på menstruationsskydd ligger på?

0 % 10 % 14 % 24 %

Under vilken mervärdesskattesats tycker du menstruationsskydd borde ligga under?

Nollskattesatsen (0 %) Reducerad skattesats (10 %) Reducerad skattesats (14 %)
 Allmänna skattesatsen (24 %)

Visste du att skatterna på menstruationsskydd är en rådande samhällsdebatt?

Ja Nej

Tycker du att skatterna på menstruationsskydd är en jämställdhetsfråga?

Ja Nej

Hur tror du att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle påverka jämställdheten?

Positivt Inte alls påverka Negativt

Tycker du att det är ett viktigt mål att jämna ut kostnaderna som har med kön att göra?

Ja Nej

Tror du att priset på menstruationsskydd påverkar märkbart flickor och kvinnors ekonomi?

Ja Nej

Tycker du att en lägre skattesats på menstruationsskydd skulle förbättra jämställdheten för könen?

Ja Nej

Tycker du att skatterna på menstruationsskydd är något regeringen borde diskutera?

Ja Nej

Tusen tack för din medverkan!

Alexandra Lindholm

Ida Wasström

Bilaga 2

Härmed ger jag min tillåtelse till Alexandra Lindholm och Ida Wasström att skriva ett utvecklingsarbete på examensarbetet "*Gratis preventivmedel i Korsholms kommun - En kvantitativ enkätstudie om niondeklassisters kunskap och åsikter om gratis preventivmedel*" (Cederborg & Lindholm, 2019)

Josefin Cederborg

Namnbezeichnung: Josefin Cederborg

Ort och datum: Vasa 15.10.2019